Integritetsskyddsmyndigheten

Regeringskansliet Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Diarienummer:
IMY-2024-7648

Ert diarienummer:
N2024/01211

Datum:
2024-09-30

Yttrande över PM Användning av drönare för att söka efter vildsvin vid jakt samt utökade möjligheter till skyddsjakt efter vildsvin

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) har granskat förslaget huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter.

IMY lämnar följande synpunkter.

Sammanfattning

- IMY anser att det i det fortsatta lagstiftningsarbetet bör beaktas att det är troligt att personuppgiftsbehandling kan komma att ske genom den föreslagna drönarbevakningen.

- IMY anser att ett tillägg bör göras i den föreslagna bestämmelsen i jaktförordningen (1987:905) då kamerabevakningslagen (2018:1200) och dataskyddsförordningen[1] sannolikt kan bli tillämpliga vid den kamerabevakning som omfattas av förslaget.

1. Drönare ska få användas vid jakt efter vildsvin - avsnitt 4

IMY har inga invändningar mot de i promemorian föreslagna åtgärderna. IMY anser dock att ett tillägg bör ske i den föreslagna regleringen samt att integritetsintresset på de aktuella platserna bör förtydligas.

Behov av tillägg i den föreslagna regleringen
IMY instämmer med bedömningen i promemorian att några författningsändringar i t.ex. kamerabevakningslagen inte är nödvändiga för att genomföra förslaget. Däremot anser IMY att ett tillägg bör göras i den föreslagna bestämmelsen i jaktförordningen, som hänvisar till kamerabevakningslagen och dataskyddsförordningen mot bakgrund av att det inte kan uteslutas att regelverken blir tillämpliga i vissa fall, vilket utvecklas nedan. För vägledning i hur detta tillägg bör formuleras hänvisas till en motsvarande skrivelse i SOU 2024:27 i den föreslagna bestämmelsen i 14 § andra stycket i lagen

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

Postadress:
Box 8114
104 20 Stockholm

Webbplats:
www.imy.se

E-post:
imy@imy.se

Telefon:
08-657 61 00

(2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete i SOU 2024:27.[2] Ett möjligt tillägg till där angiven formulering i nu aktuellt fall är ”i förekommande fall”, då viss bevakning som avses i promemorian inte aktualiserar nämnda regelverk.

Tillämplig reglering
IMY menar att även om bevakning med drönare kan ske på ett sådant sätt att den inte utgör varaktig eller regelbunden upprepad personbevakning i den mening som avses i kamerabevakningslagen, till exempel genom att flygningar sker över områden där människor normalt inte uppehåller sig eller på en höjd som innebär att personer inte kan identifieras, kan sannolikt såväl kamerabevakningslagen som dataskyddsförordningen komma att vara tillämpliga vid den föreslagna drönarbevakningen. Skälen för detta är följande.

Rekvisiten i 3 § 1 p kamerabevakningslagen kan enligt IMY vara uppfyllda såväl vad gäller regelbundet upprepad personbevakning[3] som utan att manövreras på platsen[4]. Även begreppet personuppgiftsbehandling enligt dataskyddsförordningen[5] kan aktualiseras. Med personbevakning enligt kamerabevakningslagen avses att personer kan identifieras, vilket kan ske med ledning av personliga kännetecken så som kroppskonstitution och kläder.[6] Enligt promemorian är det sannolikt främst drönare som inte kräver tillstånd från transportstyrelsen som kommer att användas för bevakningen. Dessa kräver i nuläget visuell kontakt och får inte framföras på en höjd som överstiger 120 meter, vilket kan innebära att drönare kommer att framföras på en höjd som innebär att personer i vissa fall kommer att vara identifierbara vid kamerabevakning, vilket därmed aktualiserar kamerabevakningslagen.

Kamerabevakningslagen blir dock inte tillämplig om enstaka identifierbara personer helt kortvarigt hamnar i kamerans upptagningsområde, så länge det inte sker regelbundet. Däremot blir dataskyddsförordningen då normalt tillämplig. Med regelbunden bevakning enligt kamerabevakningslagen avses inte bara bevakning som sker i nära tidsmässigt samband utan även bevakning vid tillfällen som är mer utspridda, vid systematisk användning av bevakningsutrustning, vilket IMY inte utesluter kan ske med anledning av förslagen.[7]

Vad gäller det så kallade privatundantaget i 5 § 1 p kamerabevakningslagen menar IMY att det normalt inte bör bli tillämpligt vid den aktuella kamerabevakningen, då undantaget inte omfattar kamerabevakning som bedrivs inom ramen för näringsverksamhet, oavsett platsen för bevakningen.[8] Motsvarande undantag finns i dataskyddsförordningen.[9] Vidare framgår av förarbeten till kamerabevakningslagen att det aktuella undantaget inte omfattar kamerabevakning av områden som är privatägda men allemansrättsligt tillgängliga – dvs. platser dit allmänheten har tillträde.[10] Mark med jordbruksgrödor eller yrkesmässig trädgårdsodling är som huvudregel inte tillgänglig för allmänheten, men IMY noterar att det delvis kan vara det, särskilt under vissa årstider.[11] Intilliggande – eller över den aktuella marken korsande – vägar och stigar kan brukas av människor och bör ofta kunna vara tillgängliga för allmänheten. Dessa områden, som inte direkt omfattas av förslaget i promemorian, bör enligt IMY:s

[2] Se SOU 2024:27 s. 71 med resonemang på s. 364 f.
[3] Prop. 2017/18:231 s. 137.
[4] HFD 2016 ref. 71 I.
[5] Artikel 4.1–2 i dataskyddsförordningen.
[6] Prop 2017/18:231 s. 137.
[7] A. prop. s. 137.
[8] A. prop. s. 139.
[9] Artikel 2.2 c i dataskyddsförordningen.
[10] A. prop. s. 139.
[11] Se ”Allemansrätten– Vad säger lagen?”, B Bengtsson, 2023, s. 18 och Brottsbalken 12:4.

uppfattning kunna komma att träffas av bevakning i samband med jakt enligt förslaget, vilket skulle kunna medföra att bevakningen utgör regelbundet upprepad personbevakning enligt kamerabevakningslagen.

IMY noterar att det i promemorian uppmärksammas att om den föreslagna bevakningen omfattas av kamerabevakningen, innebär detta ett krav på upplysning om kamerabevakning[12] och ev. också krav på tillstånd till kamerabevakning från IMY. I SOU 2024:27 föreslås att tillståndsplikten vid kamerabevakning ska upphöra i sin helhet den 1 juli 2025.

Krav på proportionalitet
Vid behandling av personuppgifter, t.ex. genom kamerabevakning, finns ett generellt krav på proportionalitet i förhållande till personuppgiftsbehandlingens syfte.[13] Vid kamerabevakning används termerna integritets- respektive bevakningsintresse, vilka ska vägas mot varandra i proportionalitetsbedömningen. Av förslaget framgår indirekt vissa aspekter av det aktuella integritets- och bevakningsintresset genom att bevakningen är begränsad till att ske över mark med jordbruksgrödor eller som används till yrkesmässig trädgårdsodling. Av förslaget kan även utläsas att vildsvin orsakar stora samhällsekonomiska kostnader. Det saknas dock en tydliggjord intresseavvägning där särskilt integritetsintresset på de aktuella platserna förtydligas.

Integritetsintresset är särskilt stort i anslutning till platser där människor befinner sig i nöjes- eller rekreationssyfte.[14] Mark för jordbruksgrödor eller som används för yrkesmässig trädgårdsodling bör i många fall vara sådan att människor inte får beträda marken med stöd av allemansrätten. Det kan dock, som påpekats i avsnittet ovan, även antas att delar av de aktuella platserna, åtminstone under vissa årstider, kan beträdas med stöd av allemansrätten och på människors fritid.

2. Konsekvenser för statliga myndigheter – avsnitt 6

IMY vill under avsnitt 6.2 tillägga att IMY är en myndighet som utövar tillsyn och kan ge vägledning för utövare om den personuppgiftsbehandling som kamerabevakning enligt förslaget innebär. Den föreslagna drönarbevakningen kan därför medföra utökade uppgifter för IMY.

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen Jenny Bård efter föredragning av juristen Manne Leffler.

Jenny Bård, 2024-09-30 (Det här är en elektronisk signatur)

[12] 15 § kamerabevakningslagen och artiklarna 12–14 i dataskyddsförordningen.
[13] Se artikel 5.1 b–c i dataskyddsförordningen, samt skäl 4 i beaktandesatserna.
[14] Se prop. 2017/18:231 s. 145 och bl.a. Högsta förvaltningsdomstolens dom den 6 februari 2023 i mål nr 5515-21, Kammarrätten i Sundsvalls dom den 18 oktober 2019 i mål nr 591-19 och Kammarrätten i Göteborgs dom den 6 november 2015 i mål nr 2000-15.